

Nr 183.

Av herrar **Bärg** och **Granath**, *angående pensionering av vissa icke-ordinarie befattningshavare i statens tjänst.*

Det har sedan långa tider tillbaka varit en allmän uppfattning, att staten skall på ett eller annat sätt medverka därtill, att den personal, som har en mera stadigvarande anställning, erhåller dels s. k. tjänstepension, dels även s. k. familjepension för de efterlevande.

För den ordinarie personalen vid statens verk ha också dessa spörsmål i allmänhet funnit sin lösning, även om man sedermera från såväl statsmakterna som personalen ifrågasatt vissa ändringar och justeringar i de fattade besluten.

För den *icke ordinarie personalen* är däremot frågan, då det gäller *tjänstepensioneringen*, alltjämt i stor utsträckning olöst eller löst på ett otillfredsställande sätt. Ifråga om *familjepensionsfrågan* finns intet ordnat för någon av dessa befattningshavaregrupper utöver de änkeunderstöd, som regeringen enligt riksdagens beslut år 1930 äger bevilja.

Även om de befattningshavare, som icke ha tjänstepensionsfrågan ordnad, naturligen betrakta denna fråga som den viktigaste, är det lika naturligt, att de, som ha rätt till tjänstepension, anse, att familjepensionsfrågan även snarast bör lösas.

Frågan om tjänstepensioneringen har flera gånger gjorts till föremål för framställningar av olika slag samt framförts i riksdagen i form av motioner och interpellationer.

Det kan i detta sammanhang endast behöva erinras därom, att redan år 1919 begärde järnvägsstyrelsen, att vissa befattningshavare med fast anställning, nämligen stadigvarande banarbetare och omlastare, skulle erhålla rätt till tjänstepension. Sedermera har denna fråga ett flertal gånger dragits inför riksdagen utan att vinna sin lösning.

Samtidigt har familjepensionsfrågan även gjorts till föremål för upprepade framställningar i riksdagen, bl. a. vid 1920 års riksdag, då riksdagen begärde, att Kungl. Maj:t skulle låta utreda hela denna fråga.

Trots detta äro nämnda spörsmål alltjämt olösta. Visserligen har för några grupper av icke ordinarie statsanställda genomförts ett tjänstepensionsreglemente. Ett dylikt existerar exempelvis för arbetarna vid telegrafverket. Detta reglemente är emellertid sådant, att arbetarna få betala synnerligen höga avgifter men erhålla likväl en låg pension. Detta framgår bland annat av det förslag, som 1926 års pensionssakkunniga utarbetat. De i detta förslag upptagna avgifterna äro väsentligt lägre än de arbetarna nu betala, trots att de nu utgående pensionerna äro lägre än de, som finnas upptagna i de sakkunnigas förslag.

För arbetarne vid statens järnvägars verkstäder gälla i stort sett samma förhållanden som för arbetarna vid telegrafverket.

Vid statens järnvägar liksom vid vattenfallsverket, postverket och vid de flesta övriga statsverk finnas dessutom större eller mindre grupper, för vilka pensionsfrågan icke alls är ordnad.

För de 5,000 arbetare, som äro anställda vid försvarsväsendet, gäller nu den ordningen, att riksdagen skall besluta i varje särskilt fall, om pension skall beviljas. För arbetarna vid flottan, vilka fyllt 65 år och uppnått 25 tjänsteår, finnas bestämmelser om pension från flottans pensionskassa. Dock utgå dessa pensioner med belopp, som äro alldeles otillräckliga för vederbörandes uppehälle. Dessa grupper gjorde 1918 framställning om ordnade pensionsförhållanden.

Varje års uppskov med ordnandet av pensionsfrågan för de här nämnda grupperna av befattningshavare i statens tjänst innebär bland annat, att befattningshavarna ej heller kunna på sätt, som de ovan nämnda sakkunniga föreslagit, själva medverka till tryggnad av sin ålderdom, samt att de, som nu hava vissa med avgifter förenade pensionsbestämmelser, nödgas betala avsevärt högre avgifter än vad enligt de sakkunnigas beräkningar är erforderligt.

I enlighet med förslag från bankoutskottet har riksdagen vid två olika tillfällen hemställt, att förslag i dessa frågor snarast måtte föreläggas riksdagen. Utredningar ha pågått rörande desamma under mer än 10 år, och de förslag som föreligga äro av det innehåll, att den förnyade överarbetning, till vilken regeringen nu hänskjutit ärendet, bör kunna slutföras i så god tid, att förslag kan föreläggas nästa års riksdag. Men även om detta icke kan ske med avseende på båda dessa pensionsfrågor, förvänta vi under alla förhållanden, att förslag till tjänstepensionering framläggas för 1933 års riksdag, så att ett onödigt fördröjande härav undvikas. Ty med de förhållanden, som i pensionshänseende råda för ovan nämnda statsanställda, torde det även kunna betraktas som ett *statsintresse*, att pensionsfrågorna snarast möjligt lösas på ett tillfredsställande sätt.

Under hänvisning till vad här anförts föreslas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t må vidtaga sådana åtgärder, att förslag till pensionsbestämmelser i ovan nämnda avseenden föreläggas 1933 års riksdag.

Stockholm den 22 januari 1932.

A. J. Bårg.

P. Granath.